

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annettua lakia. Ehdotuksessa määriteltäisiin vähimmäisveloitetasot, joita hyvinvointialueiden tulee noudattaa. Lisäksi kuntayhtymien ja kuntataustaisten yhtiöiden veloitetasoja selkeytettäisiin. Esitysluonnoksessa ei ehdoteta lisäveloitteita voimassa olevaan lakiin.

Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialueet kuuluvat jo tällä hetkellä lain soveltamisalaan. Laissa ei kuitenkaan ole määritelty hyvinvointialueiden vähimmäisosuuksia, minkä vuoksi tulee määrittää, mitä osuuksia hyvinvointialueiden ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintoihin sovelletaan. Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialueiden vähimmäisveloitteet porrastettaisiin kolmeen eri luokkaan. Hyvinvointialueiden vähimmäisveloite olisi eriytetty 20, 35 ja 45 prosentin osuuksiin perustuen alueellisiin erityispiirteisiin, kuten etäisyyksiin, taloudellisiin valmiuksiin, latauspisteiden saatavuuteen ja taksimarkkinoiden tilanteeseen.

Korkein veloitetaso olisi 45 prosenttia ja se kohdistuisi Etelä- Karjalan, Helsingin, HUS:in, Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Keski-Uudenmaan, Kymenlaakson, Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Satakunnan, Varsinais-Suomen sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueisiin. Keskitason veloitetaso oli 35 prosenttia ja sitä sovellettaisiin Etelä-Pohjanmaan, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueisiin. Matalin veloitetaso olisi 20 prosenttia ja se kohdistuisi Etelä-Savon, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueisiin. Veloitetasot olisivat saman suuruiset molempien hankinta-ajanjaksojen aikana. Ehdotettujen eriytettyjen tavoitetasojen myötä pyritään varmistamaan kuntien lakisääteisten kuljetusten järjestäminen ilman alueellisista erityispiirteistä seuraavaa kohtuutonta kustannusten nousua.

Lisäksi kuntayhtymien ja kuntataustaisten yhtiöiden veloitteita ehdotetaan selkeytettävän. Henkilöautohankintoihin ja kevyiden hyötyajoneuvojen hankintoihin sovellettaisiin lähtökohtaisesti kunnan veloitetasoa. Jos kuntayhtymän tai kuntataustaisten yhtiön toiminta-alueella olisi eri veloiteluokkiin kuuluvia kuntia, sovellettaisiin hankintoihin sen hyvinvointialueen veloitetasoa, jolla kunta sijaitsee. Jos hankintayksikkö koostuisi useampaan hyvinvointialueeseen kuuluvista kunnista, sovellettaisiin hankintoihin eri hyvinvointialueiden veloiteluokkien keskiarvoa. Kuntayhtymän tai kuntataustaisen yhtiön

kuorma-autohankintoihin sovellettaisiin lähtökohtaisesti kunnan velvoitetasoa. Jos kuntayhtymän tai kuntataustaisen yhtiön toiminta-alueella olisi useampaan velvoiteluokkaan kuuluvia kuntia, sovellettaisiin kuorma-autokategoriassa yleistä valtakunnallista velvoitetasoa.

Esityksessä ei ehdoteta velvoitetasojen tiukennuksia voimassa olevaan lakiin nähden. Velvoitteiden alueelliset painotukset säilyisivät ennallaan. Velvoitetasot on laskettu siten, että kunnille tällä hetkellä säädetyt vähimmäisosuudet siirtyisivät hyvinvointialueille samansuuruisina. Nolla- ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja hankittaisiin ehdotetun uudistuksen myötä koko Suomen tasolla sama määrä kuin nykyisen lain velvoitteiden mukaan.

Tausta

Ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annettu laki (740/2021) velvoittaa kuntia ja valtiota hankkimaan tietyn osuuden vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvoja, kun ne tekevät uusia hankintoja. Lailla on pantu täytäntöön EU:n puhtaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin vaatimukset. Lain vähimmäisvaatimukset on jaettu kolmeen eri ajoneuvoluokkaan; henkilöautot ja kevyet hyötyajoneuvot, kuorma-autot ja linja-autot. Laissa on säädetty kunnille toisistaan poikkeavia vähimmäisosuuksia erityisolosuhteiden, kuten etäisyyksien, taloudellisten valmiuksien, latauspisteiden saatavuuden ja taksimarkkinoiden tilanteen perusteella. 17 suurimmalle kaupungille on asetettu pienten ajoneuvojen velvoiteluokkaan puhtaiden ajoneuvojen vähimmäisosuudeksi 50 % ja muille kunnille 35 % tai 20 %.

Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Tämän vuoksi tulee määrittää, mitä velvoitetasoja hyvinvointialueiden ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintoihin sovelletaan. Lakia sovelletaan jo nykyisellään lähtökohtaisesti kaikkien hankintayksiköiden hankintoihin, eli hyvinvointialueet kuuluvat jo lain soveltamisalaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.8.2022.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.8.2022.

Valmistelijat

Linkit

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210740> - Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021)

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM004:00/2022> - Hankeikkuna: Hallituksen esitys laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Liitteet:

[Hallituksen esitysluonnos.pdf](#) - Hallituksen esitysluonnos laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oksanen Pinja
Liikenne- ja viestintäministeriö

Oksanen Pinja
Liikenne- ja viestintäministeriö